

Mødet den 24. Maj 1918.

Fraværende: Borgmesteren, Mikael Johansen, Søren Nielsen og Olesen.

I Borgmesterens Fraværelse ledede Landstingsmand Fabrikant J. Chr. Møller Forhandlingerne.

1. (J. Nr. 126—1918). Tillægsbekendtgørelse af 10. Maj 1918 fra Indenrigsministeriet angaaende **Stenkulstjære og Stenkulstjæredestillater.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 137—1918). Cirkulære af 10. Maj 1918 fra Indenrigsministeriet vedrørende den forestaaende **Revision af Jordværdiansættelsen** i Henhold til Kornloven af 20. Marts 1918.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 169—1918). Cirkulære af 10. Maj 1918 fra Indenrigsministeriet vedrørende Loven af 12. Marts 1918 om Foranstaltninger til **Tuberkulosens Bekæmpelse.**

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 19^s—1918). Anvisning af 3070 Kr. som **Statens Tilskud til den kommunale Efterskole** for 1917—18.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 177—1918). Skrivelse af 18. Maj 1918 fra Kirkeministeriet med Godkendelse af **Ændringer i Vedtægten for Begravelsesvæsenet.**

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 86—1918). Skrivelse af 11 Maj 1918 fra Indenrigsministeriet vedrørende **Diæter til Medlemmer af kommuuale Nævn** samt Godtgørelse for disses Udgifter til Medhjælp, Befordring m. v. Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 159—1918). Regnskab for Gartner **Sjelles og Datters Legat** for 1917—18. Toges til Efterretning.

8. (J. Nr. 175—1918). Beretning om **Arbejdernes Byggeforening** i 1917. Indsendes til Finansministeriet.

9. (J. Nr. 150—1918). Forslag til Overenskomst angaaende **Indretning af en Idrætspark og Stadion.** — 2. Behandling.

Fra Skovudvalget forelaa Erklæring om, at det intet finder at erindre imod, at den efter Planen tænkte Inddragning af Skoven under Stadionanlægget finder Sted.

Fra Budgetudvalget forelaa Erklæring om, at det tiltræder Forslaget og indstiller, at Kommunens kontante Tilskud paa 200000 Kr. udredes af de i 1918 optagne Laan paa 4 Millioner Kr., medens Udgiften til Vejanlæg m v. udredes af Kontoen for Gadeanlæg paa Marselisborg.

Forslaget vedtoges enstemmig.

10. (J. Nr. 79—1918). Fra Sygehusudvalget forelaa følgende Erklæring angaaende Sundhedsstyrelsens **Besværing over Epidemilokalers Benyttelse til Bolig for husvilde:**

»Marselisborg Hospital, som blev taget i Brug $\frac{1}{6}$ 1913, er bygget i Pavillonstil, og den omhandlede Pavillon er — ligesom Hospitalets øvrige Sygepavilloner — isoleret og ligger i en med et meterhøjt Hegn indhegnet Have, og indenfor Hegnet maa hver enkelt Pavillons Patienter forblive.

I den omhandlede Pavillon findes ialt 9 Sygestuer foruden Lægeværelser, Funktionærværelser, Badeværelser m. m. Den er delt i to Afdelinger — en større og en mindre — og denne mindre Afdeling, den saakaldte Isoleringsafdeling, omfatter 2 Sygestuer med 4 Senge, Lægeværelse, Værelser for Sygeplejerske og Pige, 2 Badeværelser, Køkken, Skyllerum og W. C., har to selvstændige Ind- og Udgange og er ved en tætsluttende, aflaaet Dør adskilt fra den større Afdeling. Denne Isoleringsafdeling, i hvilken alle hidtil isolerede syge med deres Sygeplejersker har været interneret, var uberørt af den paatænkte Indkvartering af Husvilde.

Under ordinære Forhold vilde man selvfølgelig ikke anbringe Husvilde paa et Epidemihospital, men under de for Tiden herskende højst ekstraordinære Forhold, under hvilke saa mange sammentræffende Omstændigheder har bevirket, at et større Antal Mennesker havde Udsigt til at komme til at staa uden Husly, har Udvalget ikke fundet det forsvarligt at modsætte sig, at nævnte Sygepavillon delvis blev taget i Brug.

Den paa Marselisborg Hospital paatænkte Husvildeafdeling var kun tænkt rent midlertidig og skulde kun tages i Brug, for saa vidt alle andre Udveje lukkedes.

Aarhus Kommune har da ogsaa tidligere — vistnok omkring Aar 1899—1900 — maattet indkvartere Husvilde i det saakaldte Koppelasaret i Ny Munkegade, hvor de daværende Isoleringslokaler forefandtes.

At Færdselen af de Husvilde og deres Børn over Hospitalspladsen skulde medføre Smittefare er vel ikke udelukket, men Hospitalets Funk-

tionærer og deres Børn har dog siden Hospitalets Oprettelse kunnet færdes frit paa Hospitalets Gader og Veje, uden at det hidtil er bleven paaanket, at de skulde være særlige Smittebringere. *

Erklæringen tiltraadtes.

11. (J. Nr. 144—1918). Indstilling fra Udvalget for **Opførelse af kommunale Beboelsesbygninger** om, at der stilles 325000 Kr. til Raadighed til Opførelse af 5 Ejendomme. — 2. Behandling.

Fra Budgetudvalget forelaa Indstilling om, at Beløbet tilvejebringes ved Kreditforeningslaan og Statslaan indenfor 90 % af Ejendommenes Vurderingssum, medens mulig overskydende Udgift afholdes af Laanemidler.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 146—1918). Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet om **Udvidelse af Gasværkets Maalerværksted** til en anslaaet Udgift af 30000 Kr. — 2. Behandling.

Fra Budgetudvalget forelaa Indstilling om, at Udgiften afholdes af Laanet af 1916.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 158—1918). Andragende fra de 2 **Vægeraad** om Bevilling af Rejseudgifter til Deltagelse i Sct. Hansmødet paa Nyborg Strand.

Der bevilgedes 150 Kr. til hvert af Vægeraadene.

14. (J. Nr. 50—1918). Forespørgsel fra Forretningsudvalget angaaende Gudenaacentralen om, hvorvidt Kommunen agter at indtræde i det paatænkte **Andelsselskab til Udnyttelse af Gudenaens Vandkraft**.

Gik til Erklæring af Udvalget for Belysningsvæsenet.

15. (J. Nr. 182—1918). Indstilling fra Slagtehusudvalget om **Salg af nogle Jernbanespor til Belysningsvæsenet.**

Simon sen erindrede om, at Udvalget for en Maanedes Tid siden havde faaet Bemyndigelse til at sælge Sporene. Der forelaa nu Indstilling om, at Sporene blev solgt til Belysningsvæsenet for 4500 Kr., hvilket var den Pris, man kunde faa af private Liebhaveere. Sporene skulde optages og fjernes af Køberen. Taleren vilde betone, at Udvalget meget gerne saa, at Sporene hurtigst muligt blev fjernet.

Christensen beklagede, at Slagtehusudvalget benyttede sig af Krigssituationen til at kræve saa høj en Pris. Belysningsudvalget havde ment, at det kunde faa Sporene for det, de stod Udvalget i, formentlig ca. 3000 Kr., men da Beløbet jo gik fra den ene af Kommunens Kasser til den anden, gjorde det jo ikke saa meget.

Simon sen udtalte, at Slagtehuset ikke godt kunde afstaa Sporene for mindre end 4500 Kr., hvilket var det Beløb, som private havde budt, og som der var regnet med i Overslaget for de ny Arbejder paa Slagtehuset. Taleren anbefalede Indstillingen.

Christensen mente, at Hr. Simonsens Udtalelse om, at der fra først af var regnet med den høje Pris, bekræftede Talerens Mening om, at Slagtehusudvalget ønskede at benytte sig af Krigssituationen.

Simon sen oplyste, at Slagtehusudvalget, da det opgav Værdien til 4500 Kr., kun havde tænkt sig, at Sporene skulde sælges til private.

Indstillingen vedtoges.

16. (J. Nr. 174—1918). Forespørgsel fra Brolægning udvalget om, hvorvidt der til **Overtjæringsarbejder**

maa anvendes større Beløb end det paa Budgettet opførte, 7000 Kr.

Brøndum meddelte, at medens Brolægningsudvalget i Fjor havde maattet give 28 Kr. 60 Øre for en Tønde Tjære, saa forlangte Belysningsudvalget i Aar en Pris af 82 Kr. pr. Tønde. Skulde denne Pris gives, maatte Brolægningsudvalget kræve en Bevilling paa 21000 Kr. ud over det paa Budgettet opførte Beløb af 7000 Kr., dersom Overtjæring navnlig af Gangstier og Cyklestribes skulde finde Sted i samme Omfang som i Fjor. Da der fra Brændselsnævnet var kommet Anmodning om, at der blev sparet det mest mulige paa Tjære ved Vejarbejder, fordi Tjæren helst skulde bruges til Brændsel, havde Udvalget ment, at Byraadet maatte afgøre, om der skulde anvendes samme Kvantum til Overtjæring som tidligere — og i saa Tilfælde maatte der altsaa bevilges yderligere 21000 Kr. — eller om man skulde indskrænke sig til kun at bruge Tjære for de 7000 Kr., som var opført paa Budgettet. Endelig var det jo ogsaa et Spørgsmaal, om det var forsvarligt at bruge mere Tjære end aller mest nødvendigt, altsaa f. Eks. til Tjæring af Træbolværker o. l.

Christensen bemærkede, at Maksimalprisen paa Tjære var 82 Kr., og at Belysningsvæsenet maatte have Indtægter for nogenlunde at komme igennem. Desuden vilde Belysningsvæsenet selv i stort Omfang faa Brug for Tjære, idet det var ved at faa en Dieselmotor omdannet saaledes, at den kunde drives ved Tjære. Endelig havde Belysningsvæsenet maattet indgaa paa at afstaa 150 Tons Tjære til Tyskland, fordi Lande maatte afgive 40 kg Tjære pr. Ton Kul leveret fra Tyskland. Af disse Aarsager havde man ment, at Brolægningsudvalget enten maatte betale Maksi-

malprisen eller lade det gaa noget ud over Vejene et enkelt Aar, hvad der vel ingen større Skade kunde ske ved. Dersom Brolægningsudvalget nøjedes med at lappe de overtjærede Stier og Cyklestribes, kunde dets Budget nok holdes.

P. P e t e r s e n vilde, uagtet han var Medlem af Brolægningsudvalget, finde det uforsvarligt at bruge saa meget Tjære til Vejarbejder under de nuværende Forhold, og han troede ogsaa, at Publikum vilde forstaa, at man maatte lade det gaa lidt ud over Vejene, naar Grunden dertil blev oplyst. Iøvrigt var Maksimalprisen jo kun den højeste Pris, saa der var intet til Hinder for, at der kunde tages en lavere Pris.

M ø l l e r maatte antage, at Byraadet mente, at Brolægningsudvalget maatte klare sig med de paa Budgettet opførte 7000 Kr.

Det henstilledes til Brolægningsudvalget at indskrænke Forbruget af Tjære indenfor det budgetterede Beløb.

17. (J. Nr. 184—1918). Indstilling fra Lønudvalget om, at der i **Dyrtidshjælp** udbetales til Vikarer ved Skolevæsenet 75 Kr. den 1. Juli og 75 Kr. den 1. Oktober, ialt altsaa 150 Kr.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 112—1918). Andragende fra de kommunale Arbejderes og Funktionærers Foreninger paa samtlige Arbejderes og Funktionærers Vegne om **Bevilling af Supplementstillæg til Dyrtidshjælpen for 1918.**

Fra Lønudvalget forelaa der, efter stedfunden Forhandling med de ansøgende Foreningers Formænd og i Overensstemmelse med disse, Indstilling om, at der bevilges Funktionærerne et Supplementstillæg paa 200 Kr. for gifte og 100 Kr. for ugifte at udbetale med $\frac{1}{4}$ straks, $\frac{1}{4}$ den 1.

Juli og Resten den 1. December. Tillæget ydes til Lønninger, der inklusive Tillæget og privat Ekstraindtægt ikke overstiger 4000 Kr. Hvis Mand og Hustru begge lønnes af Kommunen, kan kun den ene af dem oppebære Tillæget. Timelønnen til løse Arbejdere forhøjes yderligere med 10 Øre (f. T. er Grundlønnen 60 Øre plus Dyrtidstillæg 12 Øre) med tilbagevirkende Kraft fra 1. Maj 1918.

Møller forelagde og gennemgik Indstillingen. Det var fra Funktionærernes Side gjort gældende, at der i andre Byer og af Staten blev betalt mere i Dyrtidstillæg end her, og at Priserne paa Livsfornødenhederne var steget stærkt, siden Dyrtidstillæget var blevet fastsat. Dette havde Lønudvalget maattet indrømme, hvorfor det havde indledet Forhandling med Funktionærernes Tillidsmænd, og som det fremgik af Indstillingen var man jo ogsaa naaet til Enighed. Det var Udvalget en Glæde, at Funktionærerne havde Forstaaelse baade af Kommunens gode Villie til at strække sig yderligere og dens manglende Evne dertil. Med det Tillæg, der nu forelaa Indstilling om, vilde man være paa Højde med andre Kommuner, idet disse ikke saaledes som Aarhus Kommune ydede et Tilskud af 25 Kr. pr. Barn. Dette Princip fandt Udvalget det rigtigst at bibeholde, da Dyrtiden jo utvivlsomt virkede haardest, hvor Familien var størst. Efter at Indstillingen var sket, var der kommet Ønske fra de løse Arbejdere om, at det yderligere Tillæg blev gældende fra 1. April i Stedet for som foreslaaet fra 1. Maj, og Udvalget skulde intet have herimod, hvis der kunde blive Enighed derom.

Indstillingen overgik til 2. Behandling, dog at Tillæget for løse Arbejdere faar tilbagevirkende Kraft til 1. April 1918.

19. (J. Nr. 155—1918). Indstilling fra Brandkommis- sionen om **Ansættelse af 2 Reservebrandmænd** under Mandskabets Ferie. — 2. Behandling.

Fra Budgetudvalget forelaa Indstilling om, at der meddeles Tillægsbevilling paa Brandvæsenets Konto for Beløbet, 1100 Kr.

Indstillingen vedtoges.

20. (J. Nr. 122—1918). Andragende fra de prakti- serende Jordemødre om **Forhøjelse af Kommune- taksterne for Barselshjælp**.

Fra Fattigudvalget forelaa Indstilling om, at Betalingen for Fødselshjælp forhøjes fra 10 Kr. til 15 Kr. fra 1. Juli 1918 at regne, dog kun for 1 Aar, samt at Betalingen for forgæves Tilkal- delse uforandret bliver 2 Kr. pr. Gang.

Kjeld Sørensen forelagde Indstillingen. Det var ikke uden Betænkelighed, at Fattigud- valget var gaaet med til Forhøjelsen og kun under den bestemte Forudsætning, at den kun skulde være for et Aar. Sidste Aar havde Udgiften paa denne Post været 4000, saa det vilde jo med Forhøjelsen blive 6000 Kr. næste Aar. Det var Ordningen for Aalborg, der laa til Grund for Ind- stillingen.

Indstillingen vedtoges.

21. (J. Nr. 161—1918). Andragende fra »**Foreningen til Fremme af Turistbesøget i Aarhus**« om Til- skud.

Møller meddelte, at Budgetudvalget ikke kunde anbefale, at Andragendet blev bevilget, særlig fordi det ikke ansaa det for heldigt at fremme Besøget af Udlændinge altfor meget, da man havde ondt nok ved at forsørge sig selv.

Indstillingen vedtoges.

22. (J. Nr. 80—1918). Andragende fra Direktør Palmer

om Eneret paa Anbringelse af **Gadeplakattavler** her i Byen.

Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om, at man, saafremt Sagen ønskes fremmet, henviser Andrageren til først at affinde sig med Bygnings- tegner Andreasen, Odense, som er Indehaver af Konsession paa Anlæg og Drift af Annoncesøjler og Tavler i 25 Aar fra 4. Decbr. 1903 at regne.

Indstillingen vedtoges.

23. (J. Nr. 173—1918). Andragende fra Ejeren af Klostergade Nr. 53 om **Tilladelse til Opbrydning af Gaden** ud for Ejendommen for at faa indlagt Gasledning, uanset at der ikke er forløbet 5 Aar siden Gadens Ombrolægning.

Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om, at Andragendet bevilges paa Betingelse af, at Andrageren bekoster Brolægningens Vedligeholdelse over Opgravningen de første 5 Aar og som Sikkerhed herfor deponerer 50 Kr. paa Stadsingeniørens Kontor, forinden Arbejdet paabegyndes.

Indstillingen vedtoges.

24. (J. Nr. 2²⁰—1918). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21** for Valdemarsgade Nr. 15.

Anbefaledes.

25. (J. Nr. 87—1918). Andragende fra Restauratør H. P. Olsen, Vennelyst, om **Tilladelse til at bruge elektrisk Lys paa Friluftsteatret** indtil Kl. 11 Aften.

Anbefaledes.